

**Ter gedagtenisse van den eerwaardigen, godtsaligen,
geleerden en seer vermaarden heere, den heere Gysbertus
Voetius, doctor en professor der H. godtsgeleertheyd in
d'academie ende dienaar des H. Woords in Jesu Christi
gemeynte tot Utregt ...**

<https://hdl.handle.net/1874/21184>

1676

UB.836

Ter Gedagtenisse

V A N D E N

*Eerweerdigen, Godtsaligen, Geleerden en seer
Vermaarden HEERE, den HEERE*

GYSBERTUS VOETIUS,

Doctor en Professor der H. Godtsgeleert-
heyd in d'Academie, ende Dienaar des H. Woords
in JESU CHRISTI Gemeynthe tot

U T R E C H T.

Geboren 3 Maert 1589. N.S.

*Overleden ⁱ Novemb. 1676.
_{ii}*

U T R E C H T,

Ter Drukkerye van *Willem Clerk*, Boek-
verkoper op de Neude. Anno 1676.

Ter Gedagtenisse,

V A N D E N

*Eerweerdigen, Godtsaligen, Geleerden en
seer Vermaarden HEERE, den HEERE*

G I S B E R T U S V O E T I U S,

Doctor en Professor der H. Godts-geleertheyd
in d'Academie, ende Dienaar des H. Woords
in Jesu Christi Gemeynthe tot U T R E G T.

In den Heere Ontslapen 1. Novemb. 1676.

! Land! Land! Land! dat midden in den
Luister
Van waarheyds-blicken, altijd even duy-
ster

Daar henen gaat: end' als geboren blinden
U-selven sien cont, nog u *Maecker* vinden.

So schemert u't gesigt, „ Op't valsch-verleydend *Ligt*

Van uw *Begeerlijckheden*,

Op't *Ligt* dat *Reden* schijnt: „ Tot uyt uw oog verdwijnt
De saligende *Reden*.

Hoe menig Leeraar is u toegesonden!
Die u in al de waarheyds reyne gronden
So lang, so kragtig hebben onderwesen.
Maar nog en is uw ziele niet genesen.
Het dorre By-geloov „ d' Afgodery verstoov,
En al die schemer-ligten

Die moesten op 't gebod „ Van 'f *Hemels ware Godt*
En voor *zijn waarheyd* fwigten.

Doe quam den mensch des Hemels wijsheyd peylen,
En woud den *On-bepaalden* leeren seylen
Na *zijn* compas ; End' als een *Meeſter* uyten
Wat regt of onregt was in *zijn* beſluyten.
Als of de ſlegte kley „ Den *Potte-backer* ſey
Wat Vat hem ſtond te vormen :
Als of het hoogſt geſag „ Oyd onder 't oordeel lag
Van mieren en van wormen.

Den Hemel ſag 't, en hoorden 't, en beſtelden
Haast die den trots van ſoo een Hoog-moed velden :
En de'en den mensch maar mensch *zijn*, en *zijn* cragten
Ootmoedig van den *Al-Beweger* wagten.
VOET was der Helden een „ Die, in die nood, ter been
Pal ſtonden voor die *Waarheyd*:
En hoed 'den, dat geen twiſt „ Geen ſchijn-vernufft, geen liſt
Beſwalcken cond haar klaarheyd.

O prijfelijke W I J S H E Y D! wond're GOEDHEYD!
Die noyd den dwaling-ftroom (ſchoon door verwoedheyd,
En liſt geſtijft) ten boorden in doet ſincken ,
En 't Schip, dat op die *Graty* drijft, verdrincken-
Die weecten deſe VOET „ Van jongs-aan opgevoedt
In ſaligende Gods-ſpraack ;
En leerden Hem den ſin „ en oeffenden hem in
't Verdedigen van Gods ſaack.

Een Man! (maar dat de *Heer* maar ſy gepreſen,
Het *Alles-werckend*, *Alles weerdig Weſen*!
Die in Hem zoo veel gaven had verborgen)
Gemaackt om voor de ſaal'ge Leer te forgen.
De voedſter van die deugd „ was, d'onvermoeyde Jeugd,
Met ſlapeloofe Nagten,
Met ſtadig onderfoeck „ van 't ſaligende Boeck,
Met beſige gedagten.

Dien arbeyd had de **GOEDHEYD** so gefegend,
Die vlijt, die forg, dat ongemack bejegend
(O! Jeugd! merckt op,) met schatten van Geleerdheyd
So weerga-loos, dat allerley verkeertheyd
Van Oudheyds-letter-glimp,, van Reden-laster-schimp
Sag met dien Held genaken
(Tuyg' schrandere **JANSEEN**,, en twiſtige **TILEEN**!)
Haar hopenloſe ſaken.

't Bedrog cond ſig in hoecken niet verſteeken,
Of **VOET** beliep 't, beriep 't, en deed het ſpreeken
So liſpend, ſoo verkeerd voor yders oogen,
Dat niemand wierd (als willig blind) bedrogen.
De Jeugd Hem toebetrouwd,, Hy ſtadig onderhoud
Met onvermoejde ſinnen,
Met ongeſloten oog, Met ſtaag geſpannen boog,
Sijn eynde was beginnen.

Wie ſal ſijn arbeydſaamen vlijt vermelden?
Dien arbeyd nimmer t' onpas quam. men telden
In Kerk, in School, in Huys (wie ſag oyd duyren
Een arbeyd ſonder ruſt?) noyd leedig' uyren.
Verademing was maar,, een ander werck, jadaar
Meed ſauſted' Hy ſijn eten.
Dickwils moeft ſieckt en pijn,, Nog doorgebeten ſijn,
En met het werck vergeten.

Noyd quam Hem 't *Woord te ſpreken* ongelegen.
Noyd 't moeylijck werck van *Kerck-beſtuer* te plegen.
Noyd in de School een yder t' *onder-rigten*.
Noyd in zijn Huys de *Jonckheyd voor te-ligten*.
De *Waarheyd* hoog en ſteyl,, was altijd by Hem veyl
Voor vlijt (door 'f Hemels ſegen)
Was *Paulus* maar ter ſeet,, *Gamaliel* gereed
Quam 't altijd wel gelegen.

Maar in dien woel, Hy merckte dat de *Woorden*
Der waarheyd niet dan woorden ſijn. En voor den

Heyl-lofen mensch (die daar sijn Ziel verquicken
Comt) sweerden maar, en dodelijcke stricken.
Hy sag geen meer gevaar,, Geen wreeder dood, dan daar
De Letter maar comt dagen.
Hy sag van dag tot dag,, (Och dat de wereld het sag!)
So duysenden verflagen.

Deef' dood by na met veler dood ten top raackt,
Als *TELINGS* Geest en *UDEMANS* sig opmaackt,
En roept, Siet toe! O Lie'en! de suyvre Leering
Van Graty en van Gods Prædestinering,
Van 's Hemels wijs-Beleyd,, en So verainiteyt
Is maar om *Godt te vreesen*.
Of anders weet gewis,, Tot grooter doemenis
Zal u die *waarheyd* wesen.

Dit hoorden 't *Rot*, dat, in de Wijn'ge dampen
Van 't vleesch, voor *dese Waarheid* pleeg te kampen,
Geruft, dat Jesus had voldaan haar schulden:
Den Hemel had haar val nu maar te dulden:
De Hel-schrick was geweest,, en sy gedestineerd
Tot eeuwige genugten:.
Geen Gods-kind soud voortaan,, In sijnen val vergaan,
Of eeuwig daarom fugten.

Dies schatten *TEELINGS* grim op enckele vijsheyd,
En kennen geen so hard een Hemels wijsheyd;
Nog sulck een Christen-vryicheyds bepaling:
Maar sulck een herstel arger als de dwaling.
Sy waren door den soen,, Verlost om soete doen,
En die woud verder poogen
Dat was een *Telingist*,, Die 't spoor der waarheid mist,
By vroomen niet te doogen.

Den schrandren *VOET*, die *Waerheids-bron* ten grond sag,
Springt sulcke Helden by, en werpt den Grond-slag
Van al die tegen-kakelaars daar heenen.
(Al raackte vaack den *Crocodijl* aan't weenen)

Hy wist zijn tranen aff, Maar na verdienst, en gaff
Haar all de laatste wonden.
Was hen maar door den Geest,, Die lust gestopt geweest,
So wel als pen en wonden.

Thans na de School. Daar leert hem 't heftig woeden
Op *TEELINGS* Geest, zijn Leereelingen hoeden
Van sulck vergiff. Daar leert hy haar met *MEINHARD*
En *CAERL* (beyd van een *cloecken Geest* en *Reyn hert*)
Wat cragt die *waarheyd* heeft,, Te dooden wat nog leeft
Om 't *Gode* te doen *leven*.
Ja dat des Hemels Magt,, Maar door die *waarheyd*, cragt
Aan onse ziel wil geven.

Leert haar, hunn' dooden aerd verstervend, wagten
Op d' Almagt van den Geest, end' op sijn cragten.
Leert haar, *versoend* door Jesus dood, sijn paden
En leven uyt-te-drucken met haar daden.
Leert haar, dat Jesus Geest,, De ziel dien Hy geneest
Oock in-neemt tot sijn wooning;
Dien Hy Wil, Eer, Lust, Goed,, End all *versaken* doet,
Hem kennende voor *Koning*.

Maar wie stond oyd voor *waarheyd*, sonder swigten,
Die niet besuyrden al der hellen schigten?
So ging het hier. De Kettters aan het schelde,
Van Hem die all haar stroye gronden velde.
D' ontsteken wereld gram,, Spoog enckel vier en vlam,
De Laster-kaken open;
En VOET was maar den doel,, daar alden Laster woel
Op heftig aan-quam-lopen.

Dat was nog niet. Maar (O! onsaal' getijden!)
Den meesten hoon, en 't bitterst moest Hy lijdén
(Door mond en pen) van die de selve woorden
Der *waarheyd* met Hem kenden. Men en hoorden
Maar Laster en verwijt, Der Minderen uyt Nijd,
Der grooteren bedreygen,

Alleen om dat de pijn,, Van dese Medicijn
Quam cruycigen het *eygen*.

De *WYSHEID* wist dat sulck - een sulcke baren
Had uyt-te-dulden, en sulck weder-varen
Een swacken mensch ligt kneust, en doet hem vluchten,
Of, 't lastig pack, al quijnende, besugten.
Dies maackten hem een Rots,, Om alles moedig-trots,
En effenbaer te dragen.
Stil stond het hert, en gaff,, Geen laffe clagten af
In d' aller-swaarste vlagen.

In sijn tijd sware stormen sig verheften
Die soo een stuyr-man boven andre treften.
't Ging hol, of vol, in 't onbeteuterd wesen
Was hoop nog vrees, maar *effenbeyd* te lesen.
Men heeft hem ja verboon,, Te prediken den *Soon*
So als hy Dien moest aanbien,
Met wapenen en fel,, Hy deed het evenwel,
En liet sijn haters 't aansien.

De *WYSHEID* roetsten Hem met swate slagen,
Om ons ten voor-beeld duldig die te dragen.
Hy leerde 't al na swaart' of ligtt' te wicken,
Maar noyd en sag men't stadig hert verwricken.
Vier schoud'ren stevig staan,, *GISBERT* en *DELIAEN*
Nu vier-maal festien jaren
(Dat kan de Christen trouw,, Van sulck een Man en Vrouw)
In al hunn weder-varen.

De *GOEDHEID* had dien Man de wereld gegeven
Om ontent agt elff jaren daar te leven.
Doe seyde de *WYSHEID* *Menschen-Kind* gaat onder!
W' en hebben geen verbaaftheyd over 't wonder,
Een mensch is uyt-geleest,, Die Hem gegeven heeft
Ons leerde; *dat hy stof was*.
En, met sijn ondergaan,, Dat al sijn werck gedaan,
En 't groote webben of-was.

So wy 't onf *Liefd'* en *eygen wijsheyd* vragen,
Wy hadden traans nog tijds genoeg te klagen:
De School, Kerck, groten, kleynen, Ouden, Jongen,
De Kinderkens niet dan Treur-sangen fongen.
Maar, boven al, 't geschreeuw „ Van arme weef en weeuw,
Dien hy noyd hoorde kermen
Of hielp of deelde wis „ (Hy agten 't geld als 't is)
Bewoog ons tot erbermen,

Maar soud een worm de *Wijsheyd* overmannen?
En wy onf wil den Hemel tegen-spannen?
En souden wy dat Voor-beeld veertig jaren
Gesien, on-na-gevolgt nu laten varen?
Gaat tot sijn helft nog dra „ en fiet sijn weerd' Ega
(Met hem gewoon te dragen)
Sy mist haar eygen hert „ En leert van haar de smert
Cloeck-moediglich beklagen.

Yet is onf clagten weerdig. Dat het Leeren
Van so een Man de wereld niet cond keeren
Ten Leven; en doen uyt dien Dood-slaap op-staan.
(Wat Son sal nog, die dat aan 't Land doet, op-gaan?)
Nu sie ick dat het *woord* „ Maar woord is: en gehoord
(Hoe kundig voor-gesneden)
Blijft ons, so niet den *Geest* „ *Onf Eygen* en geneest
Een doodelijcke Reden.

Hoe veel Scholieren uyt die School gecomen
Nu 's vleeschs, en 'fwerelds lusten over-stromen!
Hoe veel, dien 'f vleesches wijsheyd heeft beseten!
En willen nu niet weten, 't geen sy weten
Om Kerck, en sig, en Land „ Te hoeden voor den brand
In tijden so geschonden.
Sy sien, hoe 't gaat die koen „ So seggen, en so doen,
En bouwen op die gronden.

So weynig sal den Soon 't geloov betrapen.
Maar dat raackt my. Nu Gy o! Christi schapen!

End

End al die volgen, Die, hier opgetogen,
So lang dat cragtig voetsel hebt gefogen.
Siet of uw ziel met vet,, Als Mest-vee is besett
Naer eyfch van fulcke weyen.
Siet, of uw Cier, die blijktt,, Na *Christi Bruyd* gelijckt.
En fet het op een schreyen.

Maar schreyen; dat uyt fchaamte van een kindkomt,
Als Vader, die hem Vaderlijck bemint, comt
Met hoopen hulp Maar schreyen; dat in d' oogen
't Liefhebbend hert can voor den Vader roogen.
In d'oogen; daar het *Ligt*,, Dat heyligend gefigt
Van *Godt* en *Godt-heyd* in-straalt.
En daar de Liefde door,, Op 't Hemels Liefde fpoor,
Ter ingewanden in-daalt.

Leert fcherper door 't bedouwd geficht voor 't aanfien
Na *Jefus*, die fijn Heyl ter hulpe comt aan-bien.
Roept; *Davids Soon*! ay *Jefu*! hebt medoogen
End' opent (als gy pleegt) der blinden oogen!
Ja oock der dooden graf, de knegt was met de ftaff,
Maar vrugtelooft, verfcheenen.
Comt! Heer *Elya*! Coomt,, Komt haastelijck! en ftoomt
Uw vogt op dorre fteenen!

't Was tijd, dat Hy fijn Knegten ons onthaalde,
Die wy tot nu ondanckbaarlijck onthaalde.
Op dat fy plaats verfchaften voor den Soone.
Ruymt in uw Hert Hem een Genaden-throone.
Waackt *Zyon* op! waackt op!, Uw helm bedeck den cop!
Uw cierlijcke gewaden
Doet aan *Jerufalem*!, Daar clinckt de Bruyloft-ftem,
Den *Coning* op de paden!

De WYSHEYD doet fijn Dienft, en Dienaars dalen,
Om ons tot Hem in fugten op te halen.
Nu laat ons duldig wagten, wagten, wagten,
Als 't Wagters op de morgen in de nagten.

Laat vry en Ster, en Maan,, (Als 't sijn moet) ondergaan
Als maar den lugten door-schijn
Van d' Aanvang-loofse *Son* , Dien eeuw'gen *Levens-Bron* ,
Eens Heerlijck komt te voor-schijn.

AMEN ! Ja komt Heere Jesu !
Apoc. 22 : 20.

N. B. Dit waren dickwijls de woorden van den
Overledenen op sijn sterf-bedde

Mijn ziel verwacht lanck-moedig
Van d' een nagt-wake swaar
Tot dat d' ander comt spoedig
En den dag opstaat klaar.

J. van LODENSTEIN.

